

ZAVRTIMO KRUG PROMJENA V

Objava i tiskanje ove publikacije omogućeno je financijskom podrškom Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Nositelja projekta, Lokalne akcijske grupe "More 249" i nužno ne izražava stajalište Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih.

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo znanosti,
obrazovanja i mladih

OSNOVNA ŠKOLA
VJEKOSLAVA KALEBA
TISNO

ARGONAUTA

UKRATKO O PROJEKTU

Cilj projekta “Zavrtimo krug promjena V” je osnažiti djecu školske dobi za razumijevanje ekološkog otiska i održivog razvoja te potaknuti njihovu svijest o zaštiti okoliša kroz set interaktivnih radionica i volontersku akciju uređenja školskog ekovrta.

Sudjelovanjem u setu radionica “**Ekološki otisak – kako ga smanjiti?**” djeca istražuju što je ekološki otisak te kako ga smanjiti primjenom 7R i zero waste koncepta. Bave se ekološkim vrtlarenjem, izrađuju kalendar sadnje i hotel za kukce te istražuju funkcioniranje ekosustava.

Sve aktivnosti se provode kroz neformalne metode obrazovanja, koje omogućuju učenje kroz iskustvo, igru i aktivno sudjelovanje.

Stečena znanja i vještine djeca primjenjuju u akciji uređenja školskog ekovrta i kreiranju “**Zelenog kutka znanja**“, koji postaje **učionica na otvorenom** - potiče razvoj motoričkih vještina djece, njihovu radoznalost te stvara prostor koji poziva na istraživanje i učenje kroz iskustvo.

Kroz cijeli proces djecu se potiče na suradnju, promišljanje, rješavanje problema i samorefleksiju, čime razvijaju različite kognitivne, socijalne i praktične kompetencije.

Tako osnažena, djeca postaju aktivni sudionici promjena, nositelji projekta te promotori održivog razvoja u svojoj školi i lokalnoj zajednici.

AKTIVNOSTI PROJEKTA

1 ANIMACIJA UČENIKA

Provedena je u siječnju 2026. godine čime je animiran **21 učenik** Osnovne škole Vjekoslava Kaleba u Tisnom.

2 EDUKATIVNE RADIONICE

Set edukativnih radionica "Ekološki otisak - kako ga smanjiti?" provodio se od veljače do svibnja 2026. godine:

- **Zero waste** radionice
- Radionice "**Tlo koje hrani - vrt koji vraća**"
- Radionice "**Tajni život ekosustava**"
- Radionica **izrade hotela za kukce i kalendara sadnje**

3 UREĐENJE ŠKOLSKOG EKOVRTA

Školski ekovrt "**Zeleni kutak znanja**" dobio je svoju punu formu tijekom volonterske akcija provedene 21. svibnja 2026. Cjelokupne pripreme trajale su kroz duži period provedbe projekta.

4 NABAVA URBANO-KOMUNALNE OPREME

5 EDUKATIVNI IZLET

U lipnju 2026. proveden je edukativni izlet na otok Prvić.

"Zeleni kutak znanja" opremljen je s tri klupe i kantom za otpatke.

6 VIDLJIVOST I PROMIDŽBA

Izrađena je **informativna ploča** koja krasi ekovrt, a školski vrt službeno je otvoren tijekom završne konferencije projekta. Također je izrađena **brošura** u tiskanom i digitalnom obliku. Vidljivost i promidžba provode se tijekom cijelog trajanja projekta.

ZNAŠ LI KOLIKI JE TVOJ EKOLOŠKI OTISAK?

EKOLOŠKI OTISAK je mjera kojom se procjenjuje koliko prirodnih resursa ljudi troše u odnosu na kapacitete Zemlje da te resurse obnovi. Na primjer, da svi ljudi na svijetu žive kao prosječan stanovnik razvijenih zemalja, bile bi nam potrebne više od tri planete Zemlje kako bismo zadovoljili tu razinu potrošnje.

**Skeniraj QR
kod i izračunaj
svoj ekološki
otisak.**

Malim promjenama
uz **7R** i **ZERO WASTE** možeš
učiniti veliku razliku i smanjiti
svoj ekološki otisak!

IZRADA MINI PLASTENIKA U LJUSCI JAJETA

Što nam je trebalo?

- ljuska jajeta
- zemlja
- sjeme
- voda
- plastična vrećica

Što smo napravili?

U ljusku jajeta stavili smo zemlju i posadili sjeme. Zalili smo ga i prekrili plastičnom vrećicom kako bismo napravili mini platenik. Biljku smo stavili na sunčano mjesto i pratili njezin rast, a kada je narasla plastiku smo odložili u spremnik za recikliranje. Ljuskju jajeta usitnili smo i dodali zemlji kao prirodno hranjivo.

Koja smo 4 R principa ovdje koristili?

Dopuni rečenice sljedećim riječima:

voda • toplina • tlo • korijen • svjetlost

Sjeme najprije upija _____.

Za klijanje mu je potrebno dovoljno _____.

Najprije raste _____.

Biljka izlazi iz _____.

Kasnije joj je potrebna _____.

ZAŠTO JE VAŽNO DOBRO TLO? Kompostiranjem biootpada nastaje prirodno organsko gnojivo bogato hranjivim tvarima. Kada se kompost pomiješa s Terra Pretom (crnom zemljom), nastaje kvalitetno tlo koje bolje zadržava vodu i hranjive tvari. Takvo tlo pomaže sjemenu da lakše proklija te biljci omogućuje brži i zdraviji rast.

TLO KOJE PAMTI - VRT KOJI VRAĆA

BIOLOŠKA SUKESIJA

MIKORIZA

SEKVESTRACIJA UGLJIKA

Priroda skriva mnogo zanimljivih procesa koji pomažu biljkama, životinjama i tlu da ostanu zdravi. Istraži značenje ovih pojmova.

Eko izazov: u paru ili skupini odglumite svaki pojam, a ostali neka pogode o kojem se prirodnom procesu radi. Teške pojmove lakše je zapamtiti kada ih pretvorimo u igru, pokret i puno smijeha!

ZNAŠ LI ŠTO JE VRTLARSKI PUŽ?

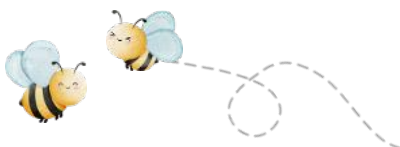
Tehnika uzgoja presadnica koja štedi prostor, supstrat i vrijeme. Naši učenici su je nazvali "vrtlarski sushi".

NAPRAVI SVOJ HOTEL ZA KUKCE

U ovakvom hotelu solitarne pčele, bubamare, zlatooke i drugi korisni kukci pronalaze siguran zaklon i mjesto za razmnožavanje. Zimi ih štiti od hladnoće, a ljeti im služi kao gnijezdo.

Što nam je trebalo?

- daske za konstrukciju
- izbušeni drveni trupac i crijep
- grančice, češeri, bambus i slama
- zaštitna mrežica
- boje, kistovi i ukrasi

Što smo napravili?

Najprije smo izradili drvenu konstrukciju hotela za kukce i obojali ga. Zatim smo u njega postavili izbušeni drveni trupac i crijep te prirodne materijale poput grančica, češera, bambusa i slame te sve učvrstili zaštitnom mrežicom. Na kraju smo hotel ukrali i postavili na jugoistočnu stranu na visinu od jednog metra.

**HOTEL POSTAVI
NA MIRNO MJESTO!**

TAJNI ŽIVOT EKOSUSTAVA

NEWTONOVI ZAKONI

predstavljaju ključ razumijevanja svijeta oko nas.

Promotri slike žabe i poveži ih s odgovarajućim Newtonovim zakonom.

ZAKON AKCIJE I REAKCIJE

Sile se uvijek javljaju u parovima. Kada jedno tijelo djeluje silom na drugo, drugo djeluje jednakom silom, ali u suprotnom smjeru.

ZAKON GIBANJA

Što je sila veća, tijelo će se više ubrzati. Tijelo veće mase treba jaču silu da postigne isto ubrzanje.

ZAKON INERCIJE (TROMOSTI)

Tijelo ostaje u stanju mirovanja ili se giba jednoliko sve dok na njega ne djeluje vanjska sila.

IZRADI SVOJ KATAPULT

Trebat će ti drvene špatule, gumice, ljepilo i plastični čep. Izradi svoj katapult i testiraj Newtonove zakone gibanja!

TAJNI ŽIVOT PČELA

ZNAŠ LI DA NA SVIJETU ŽIVI PREKO 20 000 RAZLIČITIH VRSTA PČELA? Većina njih su zapravo solitarne pčele koje žive samostalno, često u rupicama u drvu, zemlji ili kamenu, a neke se mogu nastaniti i u hotelima za kukce. Ipak, među najpoznatijim pčelama su upravo medonosne pčele – ljudima dobro poznate jer žive u zajednicama i proizvode slatki med.

Upoznaj tajni život medonosnih pčela i odgovori s **“Točno”** ili **“Netočno”** na sljedeća pitanja!

1. Pčele mogu prepoznati ljudska lica.
2. Sve pčele u košnici proizvode med.
3. Matica je jedina pčela koja polaže jaja.
4. Pčele komuniciraju plesom.
5. Jedna pčela tijekom života proizvede manje od jedne žličice meda.
6. Pčele mogu letjeti brže od automobila.
7. Bez pčela bi mnoge biljke teško preživjele.

OD SJEMENA DO PRIRODNOG MELEMA

Izradi mini plastenik i posij sjeme nevena. Redovito njeguj biljku i prati njezin rast. Uberi cvijet nevena, prosuši ga kroz nekoliko dana te ga potopi u hladno prešano biljno ulje. Ostavi macerat na toplom mjestu 40 dana. Procijedi 45 g macerata nevena, dodaj 5 g pčelinjeg voska i kap vitamina E te izradi svoj melem od nevena.

RADIONICE U SLIKAMA

EVALUACIJE AKTIVNOSTI

EVALUACIJA POMOĆU RUKE:

svaki prst ruke označava odnos prema aktivnosti koja je provedena.

Palac – što ti se svidjelo
Kažiprst – što te najviše iznenadilo
Srednji prst – što ti se nije svidjelo
Prstenjak – o čemu želiš znati više
Mali prst – sitnica koja te oduševila

Uz usvajanje znanja i vještina, tijekom projekta posebna je pozornost posvećena razvoju stavova i vrijednosti. Nakon svake radionice provedena je evaluacija kroz pitanja za refleksiju ili različite metode vrednovanja. Refleksijom su djeca promišljala o vlastitom iskustvu, povezivala ga s novim spoznajama te, u skladu s Kolbovim ciklusom iskustvenog učenja, oblikovala nova razumijevanja i stavove. Takav način rada pridonosi razvoju kritičkog mišljenja, odgovornosti i primjeni naučenoga u svakodnevnom životu.

KOTAČ EMOCIJA:

svaka boja označava jednu emociju, a emociju koju je “izazvala” pojedina aktivnost označavamo točkicama unutar boje.

LJUTNJA - crvena
DOSADA - ljubičasta
TUGA - plava
STRAH - zelena
RADOST - žuta
OPREZ - narančasta

ŠKOLSKI EKOVRT “ZELENI KUTAK ZNANJA”

Najvažniji rezultat projekta "Zavrtime krug promjena V"
je školski ekovrt koji je uređen i spreman za korištenje!

Školsko dvorište sada predstavlja učionicu na otvorenom.
Ovdje biljke pričaju priču, pčele i ostali kukci rade važne poslove, a priroda nas uči kako živjeti zdravije i održivije.
U "Zelenom kutku znanja" postavljena je pametna klupa te interaktivna informativna ploča.

PRVI PLODOVI NAŠEG RADA!

Promjene u našoj okolini postaju stvarne kada radimo zajedno i svojim djelima te dobrim primjerima potaknemo i druge u svojoj zajednici na razmišljanje i djelovanje.

“Zemlju nismo naslijedili od predaka, već smo je posudili od svoje djece.”

**ZAVRTIMO
PROMJENE ZAJEDNO!**

NOSITELJ PROJEKTA:

Lokalna akcijska grupa "More 249"

Ulica Dulcin 14

HR-22211 Vodice

www.lagmore249.hr

lagmore249@gmail.com

@zavrtimokrugpromjena

PARTNERI NA PROJEKTU:

Osnovna škola Vjekoslava Kaleba

Udruga za zaštitu prirode i okoliša te
promicanje održivog razvoja Argonauta

Općina Tisno

DONATOR:

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i
mladih s 13.898,57 eura bespovratnih
sredstava. Ukupna vrijednost projekta je
16,551,00 eura.

